

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR UAB „ARTEA LIFE INSURANCE“
GINČO NAGRINĖJIMO**

2026-05-15 Nr. 429-163
Vilnius

Lietuvos bankas gavo X. X. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi, kuriuo pareiškėjas prašė išnagrinėti tarp jo ir UAB „Artea Life Insurance“ (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2002 m. balandžio 6 d. – 2042 m. balandžio 5 d. draudimo laikotarpiui tarp pareiškėjo tėvo X. Y. (toliau – draudėjas) ir draudiko buvo sudaryta Investicinio gyvybės draudimo sutartis (draudimo liudijimo Nr. (*duomenys neskelbtini*) (toliau – Draudimo sutartis). Draudimo sutartis buvo sudaryta Investicinio draudimo taisyklių Nr. 002¹ (toliau – Taisyklės) pagrindu. Draudimo sutartimi apdraustuoju draudėjas paskyrė savo sūnų – pareiškėją. Draudimo sutartyje nurodyta, kad buvo apdraustas turtinis interesas, susijęs su apdraustojo gyvenimo trukme, nelaimingais atsitikimais, ligomis ir kapitalo kaupimu.

Draudimo sutartyje nurodyta, kad naudos gavėju Draudimo sutarties draudimo laikotarpio pabaigoje yra draudėjas. Naudos gavėja pareiškėjo, kaip apdraustojo, mirties atveju yra Y. Y. (toliau – naudos gavėja).

Pareiškėjas draudikui pateikė pranešimą apie draudėjo 2025 m. spalio 28 d. mirtį ir išreiškė norą perimti draudėjo teises ir pareigas pagal Draudimo sutartį. Taip pat pareiškėjas draudikui kėlė reikalavimą pateikti visą informaciją, susijusią su Draudimo sutartimi, taip pat pateikiant ir draudimo liudijimo kopiją.

Draudikas pareiškėją informavo, kad, remiantis Taisyklių 97 punktu, draudėjui mirus ir nesant jo teisių ir pareigų perėmėjų, Draudimo sutarties galiojimas pasibaigia. Draudikas pareiškėjui nurodė, kad draudėjo įpėdinis G. X.² (toliau – įpėdinis) draudiką informavo, kad draudėjas buvo sudaręs testamentą, tačiau jame nebuvo nurodyta jokių duomenų, susijusių su draudimo sutartiniais teisiniais santykiais. Draudikas pabrėžė, kad jam yra reikalinga gauti duomenis iš notaro, kurie patvirtintų, kad pareiškėjas yra palikimą priėmęs įpėdinis ir kad jis turi teisę gauti informaciją apie palikėjo turtą. Draudikas nurodė, kad, tokiu atveju, pareiškėjui būtų pateikti Draudimo sutarties duomenys.

Draudikas nurodė, kad jis pareiškėjui, kaip apdraustajam, dėl asmens duomenų apsaugos negali pateikti prašomos Draudimo sutarties kopijos ir pateikti kitos informacijos, susijusios su Draudimo sutartimi. Tačiau draudikas pabrėžė, kad pareiškėjas, kaip apdraustasis, prisijungęs prie apdraustojo savitarnos portalo, turi galimybę matyti visą apdraustajam pateiktą su Draudimo sutartimi susijusią informaciją.

Pareiškėjas pateiktoje pretenzijoje dėl draudiko sprendimo atsisakyti pareiškėją paskirti draudėju pagal Draudimo sutartį ir nepateikti Draudimo sutarties kopijos bei kitos su Draudimo sutartimi susijusios informacijos, nurodė, kad draudikas nepagrįstai rėmėsi Taisyklių 97 punkto sąlygomis. Pareiškėjo teigimu, Taisyklių 97 punktas yra taikomas tik tuo atveju, kai draudimo sutartimi nėra paskirtas apdraustasis, ketinantis perimti draudėjo teises ir pareigas jo mirties atveju. Pareiškėjas taip pat nesutiko su draudiko sprendimu pareiškėjui neteikti prašomos su Draudimo sutartimi susijusios informacijos.

Pareiškėjas nurodė, kad pagal Draudimo sutarties sąlygas ir teisinį reglamentavimą jis turi teisę būti pripažintas draudėju pagal Draudimo sutartį buvusio draudėjo mirties atveju.

¹ Nuo 2001 m. rugsėjo 25 d. galiojanti draudimo taisyklių redakcija.

² Kaip nurodė pareiškėjas, įpėdinis G. X. yra pareiškėjo brolis.

Pareiškėjas rėmėsi Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.190 straipsnio nuostatomis, reglamentuojančiomis iš sutarties atsiradusių teisių ir pareigų perėjimą įpėdiniams (teisių perėmėjams), mirus sutarties šaliai (fiziniam asmeniui). Taip pat pareiškėjas pretenzijoje draudikui nurodė, kad ginčo situacijai yra taikytinos CK 6.228 straipsnio nuostatos, reglamentuojančios sutarties šalies teisę atsisakyti sutarties, esant šalių esminei nelygybei sutarties sudarymo metu.

Pareiškėjas teigė, kad, vadovaujantis CK nuostatomis, jam, kaip apdraustajam, kurio turtiniai interesai, susiję su gyvybe ir sveikata, buvo apdrausti, Draudimo sutartimi ir teisės aktų pagrindu yra nustatyta pirmumo teisė perimti iš Draudimo sutarties kylančias draudėjo teises ir pareigas draudėjo mirties atveju. Todėl, remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėjas draudikui kėlė reikalavimą dėl Draudimo sutarties sąlygų pakeitimo, Draudimo sutartyje nustatant sąlygą, kurioje pareiškėjas būtų nurodytas draudėju ir pagal kurią pareiškėjas perimtų visas teises ir pareigas, kylančias iš Draudimo sutarties. Pareiškėjas pabrėžė, kad jo valia yra mokėti draudimo įmokas pagal Draudimo sutartį ir draudimo rizikoms, kuriomis yra apdraustas pareiškėjas, tęsti draudimo apsaugos teikimą.

Draudikas pateiktame atsakyme į pareiškėjo pretenziją nurodė, kad Draudimo sutartimi buvo apdrausti draudėjo turtiniai interesai, susiję su lėšų kaupimu, ir pareiškėjo, kaip apdraustojo, turtiniai interesai, susiję su pasirinktomis draudimo rizikoms teikiama draudimo apsauga. Draudikas pabrėžė, kad „paveldima Draudimo sutarties dalis yra kaupiamoji, o ne draudimo apsaugų dalis, galiojusi pareiškėjui, kaip apdraustajam“. Draudikas nurodė, kad tuo atveju, jei pareiškėjas siekia turėti Draudimo sutartimi teiktą draudimo apsaugą pasirinktomis draudimo rizikoms, jis turėtų sudaryti naują draudimo sutartį, kuria būtų apdrausti turtiniai interesai, susiję su pareiškėjo gyvybe ir sveikata.

Draudikas nurodė, kad jam pateikti notaro paaiškinimai buvo grindžiami ne objektyviais įrodymais, o įpėdinio nurodytais duomenimis. Draudikas pabrėžė, kad Draudimo sutartimi buvo tik paskirti naudos gavėjai Draudimo sutarties draudimo laikotarpio pabaigoje³ ir buvo paskirta naudos gavėja pareiškėjo, kaip apdraustojo, mirties atveju. Draudikas nurodė, kad Draudimo sutartyje nebuvo įtvirtinta sąlyga dėl naudos gavėjo draudėjo mirties atveju paskyrimo. Atsižvelgdamas į tai, draudikas pareiškėjui nurodė, kad draudėjo mirties atveju turi būti taikomos Taisyklių 97 punkto sąlygos dėl išperkamosios sumos draudimo sutarties pabaigos draudėjo mirties atveju išmokėjimo, tuo atveju, jei draudėjo įpėdiniai neperimtų draudėjo teisių ir pareigų pagal Draudimo sutartį.

Draudikas pabrėžė, kad pareiškėjo prašymas dėl draudėjo teisių ir pareigų pagal Draudimo sutartį perėmimo galėtų būti nagrinėjamas tik tuo atveju, jei draudikui būtų pateiktas notaro išduotas paveldėjimo teisės liudijimas, patvirtinantis pareiškėjo paveldėjimo teisę, susijusią su iš Draudimo sutarties kylančiais teisiniais santykiais.

Pareiškėjas, nesutikdamas su draudiko atsakymu į pretenziją, nurodė, kad Draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu jokie draudėjo Draudimo sutarties pakeitimai, susiję su pakeistų apdraustojo, naudos gavėjo ar kitų sąlygų nustatymu nebuvo atlikti. Tačiau draudėjo mirties atveju draudėjo nauja sutuoktinė siekia perimti iš Draudimo sutarties kylančias draudėjo teises ir pareigas, nors ji nėra Draudimo sutartyje nurodyta apdraustąja ar naudos gavėja.

Pareiškėjas pabrėžė, kad notaro pareiškėjui pateikti duomenys patvirtino, jog draudėjas nebuvo keitęs Draudimo sutarties sąlygų ir Draudimo sutartyje buvo įtvirtintos tos pačios sąlygos, kurios buvo nustatytos Draudimo sutarties sudarymo metu. Pareiškėjas pabrėžė, kad draudėjas išreiškė aiškią valią apdrausti pareiškėjo, kaip apdraustojo, turtinius interesus. Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėjas draudikui kėlė reikalavimą užtikrinti, kad Draudimo sutartimi nustatytos draudėjo teisės ir pareigos būtų perleistos jam, kaip apdraustajam.

Draudikas pateiktame atsiliepime į pareiškėjo kreipimąsi nurodė, kad draudikui kyla pareiga nustatyti draudėjo teisėtus paveldėtojus, kurie turėtų teisę perimti draudėjo iš Draudimo sutarties kylančias teises ir pareigas ir tęsti sutartinius santykius su draudiku. Draudikas pabrėžė, kad tuo atveju, jei teisėti paveldėtojai išreikštų norą dėl išperkamosios sumos jiems išmokėjimo arba tuo atveju, jei teisėti paveldėtojai nesutartų dėl draudėjo teisių ir pareigų pagal Draudimo sutartį perėmimo, pagal Draudimo sutarties sąlygas būtų išmokėta išperkamoji suma.

³ T. y. draudėjo išgyvenimo iki draudimo laikotarpio pabaigos atveju.

Ginčo nagrinėjimo metu draudikas pateikė papildomus paaiškinimus, kad į draudiką kreipėsi Y. Y. (toliau – paveldėtoja), kuri pateikė Vilniaus m. 9-ojo notarų biuro notaro F. G. 2026 m. kovo 6 d. išduotą nuosavybės teisės liudijimą (toliau – Nuosavybės teisės liudijimas). Nuosavybės teisės liudijime nurodyta, kad „paveldėtojai, pergyvenusiai sutuoktinį X. Y., mirusį 2025-10-27, priklauso nuosavybės teise ½ dalis bendro turto, kurį sudaro draudėjo teisės ir pareigos, kylančios iš 2002-04-06 su UAB Artea Life Insurance sudarytos Investicinio draudimo sutarties Nr. (duomenys neskelbtini)“.

Paveldėtoja draudikui taip pat pateikė Vilniaus m. 9-ojo notarų biuro notaro F. G. 2026 m. kovo 6 d. išduotą paveldėjimo teisės pagal testamentą liudijimą (toliau – Paveldėjimo liudijimas). Paveldėjimo liudijime nurodoma, „kad palikėjo X. Y. testamente nurodyto turto įpėdinis yra palikėjo sutuoktinė Y. Y., o paveldimą turtą, kuriam išduotas minėtas liudijimas, sudaro draudėjo teisės ir pareigos, kylančios iš 2002-04-06 su UAB Artea Life Insurance sudarytos Investicinio draudimo sutarties Nr. (duomenys neskelbtini)“.

Draudikas pabrėžė, kad paveldėtoja, vadovaudamasi Nuosavybės teisės liudijimo ir Paveldėjimo liudijimo duomenimis, priėmė sprendimą draudėjo teisių pagal Draudimo sutartį neperimti ir inicijavo Draudimo sutarties nutraukimą bei sukauptų lėšų išmokėjimą. Draudikas nurodė, kad, vadovaujantis paveldėtojos valia nutraukti Draudimo sutartį ir Draudimo sutarties sąlygomis, Draudimo sutarties galiojimas pasibaigė draudėjo mirties, kai jo teisių ir pareigų pagal Draudimo sutartį neperėmė paveldėtojai, atveju.

Draudikas nurodė, kad jis tinkamai pritaikė Draudimo sutarties sąlygas ir priėmė pagrįstą sprendimą netenkinti pareiškėjo reikalavimo jį paskirti draudėju pagal Draudimo sutartį. Taip pat draudikas pabrėžė, kad Draudimo sutarties galiojimas pasibaigė, draudikui tinkamai pritaikius Draudimo sutarčiai taikytinas Taisyklių 97 punkto sąlygas.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka ginčo šalių pateiktų įrodymų vertinimą ir jo pagrindu priima sprendimą.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko sprendimo atsisakyti pareiškėjui, kaip apdraustajam, leisti perimti iš Draudimo sutarties kylančias draudėjo teises ir pareigas, pagrįstumo.

Siekiant išnagrinėti tarp pareiškėjo ir draudiko kilusį ginčą, būtina įvertinti: 1) draudiko Taisyklių 97 punkto sąlygos turinio ir prasmės aiškinimą ir jos atitiktį teisiniam reglamentavimui bei 2) pareiškėjo draudikui keliamo reikalavimo jam leisti perimti iš Draudimo sutarties draudėjui kylančias teises ir pareigas pagrįstumą.

1. Dėl draudiko Taisyklių 97 punkto sąlygos turinio ir prasmės aiškinimo ir jos atitikties teisiniam reglamentavimui

CK 6.189 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią. Savanoriškojo draudimo sutartims, kuriai priskirtina Draudimo sutartis, taikytinas CK 6.156 straipsnyje įtvirtintas sutarties laisvės principas nustato, kad sutarties šalys sutartyje savo nuožiūra gali nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jeigu tai neprieštarauja įstatymams.

Ginčo aplinkybių vertinimui yra reikšmingos Taisyklių 97 punkte įtvirtintos draudimo sutarties šalių teisių ir pareigų sąlygos, nustatančios, kad draudimo sutartis pasibaigia, jei draudėjas (fizinis asmuo) miršta ir nėra jo teisių ir pareigų perėmėjų. Tokiu atveju draudėjo teisėtiems paveldėtojams draudikas išmoka išperkamąją sumą.

Pareiškėjas, nesutikdamas su draudiko sprendimu draudėjo mirties atveju taikyti Taisyklių 97 punkto sąlygas nurodė, kad šiame Taisyklių punkte įtvirtintos Draudimo sutarties galiojimo pabaigos sąlygos netaikytinos tuo atveju, jei draudimo sutartyje yra nurodytas apdraustasis. Pareiškėjo teigimu, remiantis draudimo teisės principais ir CK nuostatomis, pirmumo teisė, draudėjui mirus, perimti jo teises ir pareigas pagal draudimo sutartį, tenka apdraustajam.

Pareiškėjas pabrėžė, kad draudėjas Draudimo sutartimi buvo apdraudęs turinius interesus, susijusius su pareiškėjo sveikata, todėl jis turi aiškų lūkestį dėl iš Draudimo sutarties kylančių sutartinių teisinių santykių tęsimo. Pareiškėjas nurodė, kad šios aplinkybės iš esmės patvirtina, kad draudikas turi sudaryti galimybę pareiškėjui būti sutartinių santykių dalyviu, Draudimo sutartyje pareiškėją nurodant draudėju. Taip pat, pareiškėjo teigimu, draudėjo valia Draudimo sutartimi pareiškėją paskirti apdraustuoju iš esmės patvirtina pareiškėjo pirmumo teisę, mirus draudėjui, perimti draudėjo teises ir pareigas pagal Draudimo sutartį.

Pareiškėjas teigė, kad Taisyklių 97 punktą „reglamentuoja sutarties perėmimą paveldėjimo tvarka, kai sutartį perima draudėjo įpėdiniai“. Pareiškėjo teigimu, tuo atveju, jei draudimo sutartyje yra nurodytas apdraustasis, „pagal CK ir draudimo teisės nuostatas sutartis nėra paveldima – ji tęsiama apdraustojo vardu“. Pareiškėjas nurodė, kad draudiko reikalavimas pateikti paveldėjimo teisės liudijimą, kurio duomenys suteiktų pagrindą spręsti, kad pareiškėjas yra draudėjo teisių ir pareigų perėmėjas, yra teisiškai nepagrįstas ir Taisyklių 97 punkto pareiškėjui, kaip apdraustajam, sąlygų taikymas, pareiškėjo teigimu, neatitinka įstatymo viršenybės principo.

Draudikas, nesutikdamas su pareiškėjo nurodytomis aplinkybėmis dėl Taisyklių 97 punkto sąlygos aiškinimo ir taikymo, nurodė, kad minėtos sąlygos aiškiai apibrėžia Draudimo sutarties pabaigos nuostatas ir jos atitinka CK 6.190 straipsnyje įtvirtintą mirusios sutarties šalies teisių ir pareigų perėjimo jos įpėdiniais teisinį reglamentavimą.

Atsižvelgiant į pareiškėjo ginčijamas aplinkybes dėl draudiko pateikto Taisyklių 97 punkto sąlygų aiškinimo ir taikymo, pažymėtina, kad, šalims nesutariant dėl Draudimo sutarties sąlygų, turi būti vadovaujamasi CK 6.193–6.195 straipsniuose ir kasacinio teismo praktikoje suformuotomis sutarčių aiškinimo taisyklėmis. CK 6.193–6.195 straipsniai įtvirtina, kad sutartis turi būti aiškinama nustatant tikruosius sutarties šalių ketinimus, atsižvelgiant į sutarties sąlygų tarpusavio ryšį, sutarties esmę, tikslą, jos sudarymo aplinkybes, šalių derybas dėl sutarties sudarymo, šalių elgesį po sutarties sudarymo ir kitas reikšmingas aplinkybes. Esminiai sutarčių aiškinimo principai – nagrinėti tikruosius sutarties šalių ketinimus ir aiškinti sutartį sąžiningai – lemia būtinybę aiškinant sutarties sąlygas įvertinti sutarties šalių elgesį, jų subjektyvią nuomonę dėl sutarties sąlygų turinio ir tų sąlygų suvokimą sutarties sudarymo metu, tačiau kai šalių ketinimai nesutampa, būtina atsižvelgti ir į sutarties sąlygų lingvistinę reikšmę, nes sutarties teksto lingvistinė analizė gali padėti nustatyti, kurios šalies ketinimai atitinka sutarties lingvistinę prasmę⁴.

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikoje konstatuota, kad, vertinant, ar sutarties sąlygos turinys ir formuluotė išdėstyti aiškiai, turi būti sprendžiama pagal tai, ar esminės nuostatos išdėstytos suprantamai normalių gebėjimų asmeniui, ar daug nuostatų apima sąlyga, ar kiekviena iš jų detalai aptarta. Analizuojant išraiškos būdą gali turėti reikšmės tai, ar sąlygos nuostata tiesiogiai suformuluota ir išreikšta taisyklėse ar ne, ar reikšmingos nuostatos pateikiamos nuosekliai vienoje taisyklių dalyje, ar keliose vietose ir dėl to apsunkina susipažinimą ir tinkamą turinio suvokimą, ar nuostata išreikšta valstybine kalba, ar tokiu pat šriftu kaip ir kitos taisyklių sąlygos ir kt.⁵

Vertinant Taisyklių 97 punkto sąlygos formuluotę, pažymėtina, kad minėtoje sąlygoje yra aiškiai suformuluotos draudimo sutarties pabaigos draudėjo mirties atveju sąlygos, pagal kurias sprendžina, kad draudimo sutartiniai teisiniai santykiai yra tęsiami tik tuo atveju, jei draudėjo teises ir pareigas pagal draudimo sutartį perima jo teisių ir pareigų perėmėjai (įpėdiniai)⁶.

Kaip pagrįstai nurodė draudikas, Taisyklių 97 punkto sąlyga atitinka CK 6.190 straipsnio nuostatas ir draudimo sutarties galiojimo, mirus draudėjui, sąlygos turi būti sistemiškai aiškinamos su CK 6.190 straipsnio 1 dalies nuostatomis, reglamentuojančiomis mirusios sutarties šalies įpėdinių jo teisių ir pareigų perėmimą.

⁴ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. balandžio 4 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-146/2012; 2010 m. birželio 22 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-288/2010.

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo parengta „Vartotojų teisių apsauga vartojimo sutartiniuose santykiuose: teisinio reguliavimo ir teismų praktikos apžvalga“, paskelbta biuletenyje „Teismų praktika“, Nr. 33, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2006 m. gruodžio 29 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-689/2006.

⁶ CK 5.5 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktai nustato, kad fiziniai asmenys įpėdiniais gali būti paveldint pagal įstatymą, t. y. asmenys, kurie buvo gyvi palikėjo mirties momentu, ir palikėjo vaikai, gimę po jo mirties. Įpėdiniais, paveldint pagal testamentą, yra fiziniai asmenys, kurie buvo gyvi palikėjo mirties momentu, taip pat kurie buvo pradėti jam esant gyvam ir gimę po jo mirties; testamente įvardyti dar nepradėti asmenys, jiems gimus.

Pažymėtina, kad nors pareiškėjas teigė, kad draudiko pateiktas Taisyklių 97 punkto sąlygos aiškinimas ir taikymas prieštarauja teisiniam reglamentavimui, tačiau pats pareiškėjas rėmėsi CK 6.190 straipsnio 1 dalies nuostatomis, kurios, kaip minėta, atitinka Taisyklių 97 punkto sąlygas ir turi būti aiškinamos kartu su minėtoje Draudimo sutarties sąlygoje nustatyta draudimo sutarties pabaigos, iš draudimo sutarties kylančių pareigų neperėmus mirusio draudėjo įpėdiniais, tvarka.

Pareiškėjas, ginčydamas draudiko pateiktą Taisyklių 97 punkte įtvirtintos sąlygos aiškinimą ir taikymą, taip pat rėmėsi CK 6.228 straipsnio nuostatomis, tačiau minėtame straipsnyje įtvirtintos sutarties šalies sutarties atsisakymo teisės įgyvendinimo nuostatos netaikytinos, vertinant sutartinių santykių galiojimą vienos sutarties šalies mirties atveju⁷. Todėl nėra pagrindo, aiškinant Taisyklių 97 punkto sąlygos turinį ir prasmę, remtis CK 6.228 straipsnio nuostatomis.

Pareiškėjas taip pat nurodė, kad, remiantis Draudimo sutarties sąlygomis ir teisiniu reglamentavimu, pareiškėjui, kaip apdraustajam, turi būti suteikta pirmumo teisė perimti draudėjo teises ir pareigas, kylančias iš Draudimo sutarties.

Atsižvelgiant į šias pareiškėjo nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad Draudimo įstatymo 2 straipsnio 1 dalis apdraustąjį apibrėžia, kaip gyvybės ir sveikatos draudimo sutartyje nurodytą fizinį asmenį, kurio gyvenime atsitikus draudžiamajam įvykiui draudikas privalo mokėti draudimo išmoką. Todėl apdraustuoju yra pripažįstamas asmuo, kurio turiniai interesai yra apdrausti dėl draudimo sutartyje nurodytų draudimo rizikų, kurioms teikiama draudimo apsauga.

Remiantis CK 6.987 straipsnio nuostatomis, draudėjui, su draudiku sudariusiam draudimo sutartį, kyla pareiga mokėti draudimo įmokas už draudimo sutartimi teikiamą draudimo apsaugą. Draudimo sutartyje nebuvo įtvirtinta nuostatų, kad pareiga pagal Draudimo sutartį mokėti draudimo įmokas kyla pareiškėjui, kaip apdraustajam. Taip pat Draudimo sutartyje nebuvo įtvirtinta sąlygų, kad, draudėjui mirus, apdraustajam pereina draudimo įmokų pagal Draudimo sutartį mokėjimo pareiga ir kitos draudėjui, kaip sutarties šaliai, iš draudimo sutarties kylančios teisės ir pareigos.

Pažymėtina, kad nei Draudimo įstatyme, nei Taisyklėse nėra įtvirtinta nuostatų, kad apdraustajam yra suteikiama pirmumo teisė perimti draudėjo teises ir pareigas, kylančias iš draudimo sutarties, draudėjo mirties atveju. Todėl nėra pagrindo sutikti su pareiškėjo nurodytomis aplinkybėmis, kad Taisyklių 97 punkte įtvirtintos draudimo sutarties galiojimui reikšmingos sąlygos, mirus draudėjui, yra netaikytinos, jei draudimo sutartimi yra paskirtas apdraustasis, kuriam, pareiškėjo teigimu, automatiškai pereina visos iš draudimo sutarties kylančios draudėjo teisės ir pareigos jo mirties atveju.

Atsižvelgiant į tai ir, remiantis Draudimo sutarties sąlygomis ir minėtomis Draudimo įstatymo bei CK nuostatomis, nėra pagrindo pagrįstomis pripažinti pareiškėjo nurodytų aplinkybių, kad Taisyklių 97 punkto sąlygos pareiškėjui, kaip vartotojui, suteikia pagrindą spręsti, jog minėtos sąlygos yra netaikytinos, jei draudimo sutartimi buvo apdrausti kito asmens, t. y., apdraustojo, turiniai interesai. Taip pat, remiantis Taisyklių sąlygomis ir teisiniu reglamentavimu, nėra pagrindo sutikti su pareiškėjo teiginiais, kad jis, kaip apdraustasis, turi būti pripažįstamas asmeniu, turinčiu pirmumo teisę perimti draudėjo iš draudimo sutarties kylančias teises ir pareigas draudėjo mirties atveju.

Pažymėtina, kad nėra šalių ginčo, jog draudėjas nebūtų išreiškęs valios dėl Taisyklių sąlygų Draudimo sutarčiai taikymo. Priešingai, pareiškėjas draudikui adresuotose pretenzijose ir kreipimėsi į Lietuvos banką iš esmės patvirtino, kad Taisyklių sąlygos draudėjui buvo tinkamos, kadangi jis Draudimo sutarties galiojimo laikotarpiu nesikreipė į draudiką dėl Draudimo sutarties galimo pakeitimo. Taip pat Lietuvos bankui pateikti Nuosavybės teisės liudijimo ir Paveldėjimo liudijimo duomenys apie paveldėtojas, kuri paveldėjimo teisės pagrindu įgijo teisę į draudėjo teisių ir pareigų pagal Draudimo sutartį perėmimą, duomenys iš esmės patvirtina, kad draudėjas Draudimo sutarties sudarymo ir jos galiojimo metu buvo išreiškęs aiškią valią neįtvirtinti sąlygų,

⁷ CK 6.228 straipsnio 1 dalyje yra įtvirtinta sutarties šalies teisė atsisakyti sutarties ar atskiros jos sąlygos, jeigu sutarties sudarymo metu sutartis ar atskira jos sąlyga nepagrįstai suteikė kitai šaliai perdėtą pranašumą. Be kitų aplinkybių, šiais atvejais turi būti atsižvelgiama ir į tai, jog viena šalis nesąžiningai pasinaudojo tuo, kad kita šalis nuo jos priklausė, turi ekonominių sunkumų, neatidėliotinių poreikių, yra ekonomiškai silpna, neinformuota, nepatyrusi, veikia neapdairiai, neturi derybų patirties, taip pat atsižvelgiant į sutarties prigimtį ir tikslą.

pagal kurias pareiškėjui, kaip apdraustajam, būtų suteikta teisė perimti iš Draudimo sutarties kylančias teises ir pareigas.

Todėl, remiantis Lietuvos bankui pateiktais įrodymais, darytina išvada, kad draudėjas buvo aiškiai išreiškęs valią dėl Draudimo sutarties sąlygų, apibrėžiančių apdraustojo ir naudos gavėjų teisių ir pareigų apimtį, jam tinkamumo ir Draudimo sutarties galiojimo metu neketino keisti Draudimo sutarties sąlygų, paskiriant pareiškėją draudėju pagal Draudimo sutartį.

Atsižvelgiant į tai, nėra pagrindo sutikti su pareiškėjo teiginiais, kad draudiko pateiktas Taisyklių 97 punkto sąlygų aiškinams ir taikymas prieštarauja draudėjo valiai, Draudimo sutarties sąlygoms ir teisiniam reglamentavimui. Taip pat, kaip minėta, nėra pagrindo spręsti, kad Taisyklių 97 punkto sąlyga yra suformuluota neaiškiai, yra neskaidri ar prieštarauja teisės aktų nuostatoms.

Atsižvelgiant į tai, ir, apibendrinant nustatytas aplinkybes dėl draudiko Taisyklių 97 punkto sąlygos turinio ir prasmės aiškinimo ir jos atitikties teisiniam reglamentavimui, darytina išvada, kad pareiškėjo draudikui keliamo reikalavimo pripažinti jį draudėju teisių ir pareigų perėmėju pagal Draudimo sutartį pagrindimas turi būti vertinimas pagal Taisyklių 97 punkte įtvirtintą draudiko sutartinių įsipareigojimų apimtį.

2. Dėl pareiškėjo draudikui keliamo reikalavimo jam perleisti iš Draudimo sutarties draudėjui kylančias teises ir pareigas pagrįstumo

Vertinant pareiškėjo draudikui pateiktose pretenzijose ir kreipimesi į Lietuvos banką keliamą reikalavimą jį, kaip apdraustąjį, pripažinti draudėju pagal Draudimo sutartį, neatsižvelgiant į Taisyklių 97 punkto nuostatas, pažymėtina, kad, kaip minėta, Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad draudikas pagrindė Taisyklių 97 punkto sąlygų aiškinimo ir jų Draudimo sutarčiai bei kilusio vartojimo ginčo situacijai taikymo pagrįstumą.

Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtino, kad draudikas pagrįstai vertino, jog mirusio draudėjo teises ir pareigas pagal Draudimo sutartį gali perimti tik jo įpėdiniai. Lietuvos bankui pateiktuose ginčo šalių paaiškinimuose ir įrodymuose nurodyta, kad įpėdinių paskyrimo klausimas buvo sprendžiamas, atsižvelgiant į draudėjo turto paveldėjimo pagal testamentą⁸ duomenis.

Pareiškėjas pretenzijose draudikui ir kreipimesi į Lietuvos banką nebuvo nurodęs, kad jis draudėjo testamentu buvo paskirtas paveldėtoju (įpėdiniu). Priešingai, pareiškėjas ginčijo įpėdinių teisę į draudėjo teisių ir pareigų pagal Draudimo sutartį perėmimą. Be to, pažymėtina, kad Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad iki kreipimosi į Lietuvos banką dėl vartojimo ginčo nagrinėjimo pareiškėjas draudikui nebuvo pateikęs testamentu duomenų, kurių pagrindu draudikas būtų nustatęs įpėdinius, galinčius perimti iš Draudimo sutarties kylančias draudėjo teises ir pareigas.

Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad draudikas pagrįstai atsiliepime dėl kilusio ginčo nurodė, kad jis iki Nuosavybės teisės ir Paveldėjimo liudijimų ginčo nagrinėjimo metu gavimo neturėjo pagrindo spręsti draudėjo teisių ir pareigų pagal Draudimo sutartį perleidimo klausimo. Kaip minėta, vartojimo ginčo nagrinėjimo metu draudikas Lietuvos banką informavo, kad jis gavo įrodymus apie paveldėtoją, turinčią teisę į draudėjo teisių ir pareigų pagal Draudimo sutartį perėmimą, tačiau paveldėtoja neišreiškė valios būti draudėja pagal Draudimo sutartį.

Todėl, remiantis Lietuvos bankui pateiktais įrodymais, darytina išvada, kad draudikas tinkamai pritaikė Taisyklių 97 punkto sąlygas ir pagrįstai vertino, kad Draudimo sutarties galiojimas pasibaigė, paveldėtojai neperėmus draudėjo teisių ir pareigų pagal Draudimo sutartį.

Apibendrinant Lietuvos banko nustatytas aplinkybes ir, vadovaujantis pateiktų įrodymų visumos bei Taisyklių 97 punkto sąlygos turinio ir prasmės įvertinimu, darytina išvada, kad draudikas priėmė pagrįstą sprendimą atsisakyti tenkinti pareiškėjo reikalavimą leisti jam perimti draudėjo teises ir pareigas pagal Draudimo sutartį. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad pareiškėjo draudikui keliamas reikalavimas yra atmestinas, kaip nepagrįstas.

⁸ CK 5.5 straipsnio 1 dalies 2 punktas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis